

Codul penal și Legea pentru punerea în aplicare

actualizat septembrie 2020

Ediție coordonată de
prof. univ. dr. Valerian Cioclei

Editura C.H. Beck
București 2020

Cuprins

Ghid al informațiilor suplimentare disponibile în culegere.....	V
Codul penal – Legea nr. 286/2009	1
Lista actelor normative modificate prin Legea nr. 187/2012	179
Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>)	188
Index	205
Tabel corespondențe CP – CP 1969 și alte acte normative	213

Codul penal – Legea nr. 286/2009¹⁾

(M.Of. nr. 510 din 24 iulie 2009)

cu modificările și completările aduse prin²⁾: **Legea nr. 27/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 180 din 20 martie 2012); **Legea nr. 63/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012); **Legea nr. 187/2012**³⁾ pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012); **D.C.C. nr. 265/2014** (M.Of. nr. 372 din 20 mai 2014); **D.C.C. nr. 508/2014** (M.Of. nr. 843 din 19 noiembrie 2014); **Legea nr. 159/2014** pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 887 din 5 decembrie 2014); **D.C.C. nr. 732/2014** (M.Of. nr. 69 din 27 ianuarie 2015); **D.C.C. nr. 11/2015** (M.Of. nr. 102 din 9 februarie 2015); **D.C.C. nr. 603/2015** (M.Of. nr. 845 din 13 noiembrie 2015); **O.U.G. nr. 18/2016** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (M.Of. nr. 389 din 23 mai 2016); **D.C.C. nr. 405/2016** (M.Of. nr. 517 din 8 iulie 2016); **Legea nr. 151/2016** privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 545 din 20 iulie 2016); **D.C.C. nr. 224/2017** (M.Of. nr. 427 din 9 iunie 2017); **D.C.C. nr. 392/2017** (M.Of. nr. 504 din 30 iunie 2017); **D.C.C. nr. 368/2017** (M.Of. nr. 566 din 17 iulie 2017); **Legea nr. 193/2017** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 598 din 25 iulie 2017); **D.C.C. nr. 518/2017** (M.Of. nr. 765 din 26 septembrie 2017); **Legea nr. 49/2018** privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 194 din 2 martie 2018); **D.C.C. nr. 297/2018** (M.Of. nr. 518 din 25 iunie 2018); **D.C.C. nr. 601/2018** (M.Of. nr. 1057 din 13 decembrie

¹⁾ Datorită numărului mare de modificări suferite de Codul penal prin Legea de punere în aplicare, în text vor fi marcate prin note de subsol numai cele intervenite ulterior apariției acestela.

²⁾ Deciziiile Curții Constituționale menționate în istoric, dar care nu mai figurează în culegere au fost elimate, deoarece dispozițiile la care se refereau au fost modificate în consecință prin acte normative subsecvente.

³⁾ Potrivit Legii nr. 187/2012: „**Art. 247. Cu excepția prezentului articol, a art. 121 pct. 8 și a art. 249, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, prezența lege intră în vigoare la data de 1 februarie 2014.**”

2018); D.C.C. nr. 651/2018 (M.Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018); O.U.G. nr. 28/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 228 din 20 martie 2020)

Cuprins

Art.

Partea generală

Titlu I. Legea penală și limitele ei de aplicare	1-14
Capitolul I. Principii generale	1-2
Capitolul II. Aplicarea legii penale	3-14
Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp	3-7
Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu	8-14
Titlu II. Infracțiunea	15-52
Capitolul I. Dispoziții generale	15-17
Capitolul II. Cauzele justificative	18-22
Capitolul III. Cauzele de neimputabilitate	23-31
Capitolul IV. Tentativa	32-34
Capitolul V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni	35-45
Capitolul VI. Autorul și participanții	46-52
Titlu III. Pedepsele	53-106
Capitolul I. Categoriile pedepselor	53-55
Capitolul II. Pedepsele principale	56-64
Secțiunea 1. Detențunea pe viață	56-59
Secțiunea a 2-a. Închisoarea	60
Secțiunea a 3-a. Amendă	61-64
Capitolul III. Pedeapsa accesorie și pedepsele complementare	65-70
Secțiunea 1. Pedeapsa accesorie	65
Secțiunea a 2-a. Pedepsele complementare	66-70
Capitolul IV. Calculul duratei pedepselor	71-73
Capitolul V. Individualizarea pedepselor	74-106
Secțiunea 1. Dispoziții generale	74
Secțiunea a 2-a. Circumstanțele atenuante și circumstanțele aggravante	75-79
Secțiunea a 3-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei	80-82
Secțiunea a 4-a. Amânarea aplicării pedepsei	83-90
Secțiunea a 5-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere	91-98
Secțiunea a 6-a. Liberarea condiționată	99-106
Titlu IV. Măsurile de siguranță	107-112 ¹
Capitolul I. Dispoziții generale	107-108

Capitolul II. Regimul măsurilor de siguranță	109-112 ¹
Titlu V. Minoritatea	113-134
Capitolul I. Regimul răspunderii penale a minorului	113-116
Capitolul II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate	117-123
Capitolul III. Regimul măsurilor educative privative de libertate	124-127
Capitolul IV. Dispoziții comune	128-134
Titlu VI. Răspunderea penală a persoanei juridice	135-151
Capitolul I. Dispoziții generale	135-137
Capitolul II. Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice	138-145
Capitolul III. Dispoziții comune	146-151
Titlu VII. Cauzele care înlătură răspunderea penală	152-159
Titlu VIII. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei....	160-164
Titlu IX. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	165-171
Titlu X. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală	172-187
 Partea specială	
 Titlu I. Infracțiuni contra persoanei	188-227
Capitolul I. Infracțiuni contra vieții	188-192
Capitolul II. Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății	193-198
Capitolul III. Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie	199-200
Capitolul IV. Agresiuni asupra fătului	201-202
Capitolul V. Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	203-204
Capitolul VI. Infracțiuni contra libertății persoanei	205-208
Capitolul VII. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	209-217
Capitolul VIII. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale	218-223
Capitolul IX. Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vietii private	224-227
Titlu II. Infracțiuni contra patrimoniului	228-256 ¹
Capitolul I. Furtul	228-232
Capitolul II. Tânără și pirateria	233-237
Capitolul III. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii..	238-248
Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatiche și mijloace de plată electronice	249-252
Capitolul V. Distrugerea și tulburarea de posesie	253-256
Capitolul VI. Infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave	256 ¹
Titlu III. Infracțiuni privind autoritatea și frontieră de stat	257-265
Capitolul I. Infracțiuni contra autorității	257-261

Capitolul II. Infracțiuni privind frontieră de stat.....	262-265
Titlul IV. Infracțiuni contra înfăptuirii justiției.....	266-288
Titlul V. Infracțiuni de corupție și de serviciu	289-309
Capitolul I. Infracțiuni de corupție.....	289-294
Capitolul II. Infracțiuni de serviciu	295-309
Titlul VI. Infracțiuni de fals	310-328
Capitolul I. Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	310-316
Capitolul II. Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare.....	317-319
Capitolul III. Falsuri în înscrисuri.....	320-328
Titlul VII. Infracțiuni contra siguranței publice.....	329-366
Capitolul I. Infracțiuni contra siguranței circulației pe căile ferate	329-333
Capitolul II. Infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	334-341
Capitolul III. Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive.....	342-347
Capitolul IV. Infracțiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege.....	348-351
Capitolul V. Infracțiuni contra sănătății publice	352-359
Capitolul VI. Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatiche	360-366
Titlul VIII. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	367-384
Capitolul I. Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice	367-375
Capitolul II. Infracțiuni contra familiei	376-380
Capitolul III. Infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate.....	381-384
Titlul IX. Infracțiuni electorale.....	385-393
Titlul X. Infracțiuni contra securității naționale.....	394-412
Titlul XI. Infracțiuni contra capacitatei de luptă a forțelor armate.....	413-437
Capitolul I. Infracțiuni săvârșite de militari.....	413-431
Capitolul II. Infracțiuni săvârșite de militari sau de civili	432-437
Titlul XII. Infracțiuni de genocid, contra umanității și de război.....	438-445
Capitolul I. Infracțiuni de genocid și contra umanității	438-439
Capitolul II. Infracțiuni de război.....	440-445
Titlul XIII. Dispoziții finale.....	446

Partea generală

Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I. Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

Capitolul II. Aplicarea legii penale

Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptele săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Notă: Potrivit Legii nr. 187/2012: „**Art. 3. (1) Dispozițiile art. 4 din Codul penal privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi**“

datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii. (2) Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire. (...) Art. 8. Dispozițiile art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în titlul II".

Interpretare: 1. Prin Decizia nr. 6/2015 (M.Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Brașov, Secția penală și pentru cauze cu minori și a decis că: „în interpretarea dispozițiilor art. 4 Cod penal, succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul nr. 3283 din 23.08.2012 al Ministerului Mediului și Pădurilor; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul nr. 76 din data de 6.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și Ordinul nr. 118/24.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, nu a condus la dezincriminarea în concretă a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prev. de art. 108 din Legea nr. 46/2008 și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008”. 2. Prin Decizia nr. 30/2015 (M.Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „în situația unei infracțiuni de înselăciune comise sub imperiul Codului penal din 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de «consecințe deosebit de grave» în Codul penal nu produce efectele prevăzute de art. 4 din Codul penal și nici pe cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codului penal și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înselăciune”.

Constituționalitate: Prin D.C.C. nr. 651/2018 (M.Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018), Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi: „(...) 2. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu o lege penală de dezincriminare, este neconstituțională”.

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. (1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și acelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobată de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

Constituționalitate: Prin D.C.C. nr. 265/2014 (M.Of. nr. 372 din 20 mai 2014), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în Dosarul nr. 5.714/118/2012 și constată că: „dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”.

Interpretare: 1. Prin Decizia nr. 5/2014 (M.Of. nr. 470 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de ICCJ – Secția penală și a decis că: „În aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată”. 2. Prin Decizia nr. 9/2014 (M.Of. nr. 497 din 3 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de C.A. București – Secția a II-a penală, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă în sensul de a stabili dacă, în aplicarea art. 5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.), ori prin alegerea pentru fiecare sănumită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale successive (spre exemplu, pentru infracțiunea-tip dispoziția mai favorabilă, pentru tratamentul aplicat pluralității de infracțiuni dispoziția mai favorabilă etc.), iar, în măsura în care se stabilește că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, dacă reprezintă instituții de drept penal autonome în raport cu infracțiunea-tip forma continuată a infracțiunii [art. 41 alin. (2) din Codul penal de la 1969, art. 35 alin. (1) din Codul penal], concursul de infracțiuni (art. 33 din Codul penal de la 1969, art. 38 din Codul penal), prescripția și prescripția specială a răspunderii penale [art. 121 și 122, art. 124 din Codul penal de la 1969 forma în vigoare la data săvârșirii faptelelor, art. 153 și 154, art. 155 alin. (4) din Codul penal]. 3. Prin Decizia nr. 21/2014 (M.Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Târgu Mureș – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: „art. 5 alin. (1) din Codul penal trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale”. 4. Prin Decizia nr. 13/2015 (M.Of. nr. 410 din 10 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București, Secția I penală și a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o

pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. (1) din Codul penal anterior". 5. Prin Decizia nr. 7/2016 (M.Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă – iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, se va aplica legea nouă, conform art. 3 din Codul penal și art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal”. 6. Prin Decizia nr. 11/2016 (M.Of. nr. 468 din 23 iunie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 861 din Codul penal anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal”.

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei. (1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențione pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detenției pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Înțându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în total sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1)-(4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1)-(6).

Interpretare: 1. Prin Decizia nr. 1/2014 (M.Of. nr. 349 din 13 mai 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni, într-o primă etapă se verifică incidenta dispozițiilor art. 6 din Codul penal, cu privire la pedepsele individuale. În a doua etapă se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza legii noi, conform art. 39 din Codul penal. În cazul în care pedeapsa rezultantă, aplicată potrivit legii vechi, depășește maximul la care se poate ajunge în baza art. 39 din Codul penal, pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maxim. În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi”. 2. Prin Decizia nr. 6/2014 (M.Of. nr. 471 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, în cazul tentativei, limita maximă a pedepsei ce trebuie avută în vedere este maximul prevăzut de lege pentru forma tentată (maximul Special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, redus sau înlocuit conform dispozițiilor privind tratamentul sancționator al tentativei)”. 3. Prin Decizia nr. 7/2014 (M.Of. nr. 471 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Oradea – Secția penală și pentru cauze cu minori și C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, potrivit art. 6 din Codul penal, în cazul infracțiunilor continuante, prin sintagma «maxim special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită» se înțelege maximul special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată”. 4. Prin Decizia nr. 8/2014 (M.Of. nr. 473 din 27 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru

dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Dolj – Secția penală și a decis că: „*În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, stabilește că la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă*”. 5. Prin Decizia nr. 14/2014 (M.Of. nr. 525 din 15 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Prahova – Secția penală și a decis că „*în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă, nu se va lua în considerare cauza specială de reducere a pedepsei prevăzută de art. 320¹ alin. (7) din Codul de procedură penală anterior, reținută condamnatului și valorificată în pedeapsa concretă*”. 6. Prin Decizia nr. 15/2014 (M.Of. nr. 546 din 23 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București – Secția I penală și a decis că: „*în interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecuție judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăzut în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a dispozițiilor art. 43 alin. (5) din Codul penal*”. 7. Prin Decizia nr. 18/2014 (M.Of. nr. 775 din 24 octombrie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Galați, Secția penală și a decis că: „*în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 din Codul penal cu referire la art. 21 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 187/2012: - pedeapsa închisorii executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității al cărei quantum este până în 15 ani se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii; - pedeapsa executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității mai mare de 15 ani, însă care nu depășește 20 de ani, se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani*”. 8. Prin Decizia nr. 3/2015 (M.Of. nr. 380 din 2 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Iași – Secția penală și pentru cauze cu minori și a decis că: „*în aplicarea dispozițiilor art. 6 Cod penal, stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit Codului penal, condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină conform art. 44 raportat la art. 39 din Codul penal, referitoare la pluralitatea intermediară*”. 9. Prin Decizia nr. 12/2015 (M.Of. nr. 409 din 10 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de

drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București, Secția a II-a penală și a decis că: „*în interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit Codului penal anterior, determinarea maximului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de art. 183 din Codul penal, prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în art. 309 din Codul penal*”; 10. Prin Decizia nr. 13/2016 (M.Of. nr. 457 din 21 iunie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „*în aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal, în cazul unei infracțiuni în formă continuată care potrivit legii penale noi nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continue, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni conform legii penale noi*”.

11. Prin Decizia nr. 13/2017 (M.Of. nr. 464 din 21 iunie 2017), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Galați – Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „*Dacă instituția aplicării legii penale mai favorabile reglementată de art. 6 din Codul penal este incidentă sau nu în situația în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată din executarea pedepsei, iar ulterior modificări legislative restul de pedeapsă rămas neexecutat a fost revocat printr-o altă hotărâre de condamnare, rămasă definitivă, prin care nu s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal*”.

Stabilește că dispozițiile art. 6 din Codul penal sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei”.

Art. 7. Aplicarea legii penale temporare. (1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) Legea penală temporară este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa.

Secțiunea a 2-a Aplicarea legii penale în spațiu

Art. 8. Teritorialitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin teritoriul României se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.